

● SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLAM
ENSTİTÜLERİ TALEBE
FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

Sedat ŞENERMAN

● YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ

Ahmed CENGİZ

BU SAYIDA

SELÂM	İslâm MEDENİYETİ
MÜSBET İLİM ve İSLÂM ...	Prof. Dr. N. ERBAKAN
İMAM - HATİP ÖĞRENCİYE (Şiir)	Mücteba UĞUR
RAMAZAN ve ORUÇ	Hasan ÇELİKKAYA
LEVAKIHU'L - ENVAR	Dr. Ahmed H. KAYALAR
TÜRKLER ve İSLÂM	Filibeli A. HİLMİ
GÖZ ve GÖRMEK	Hâdiye KARAKÜÇÜK
İSRÂ ve MİRAC	Kemal SANDIKÇI
Cami Psikolojisi ve Sosyolojisi Üzerine bir Deneme	Ali Murad DARYAZ
Karaborsacılık Üzerine	Hüsnü DİKEÇLİGİL
Anadolu Fütuhâtında İslâm- laştırma ve Türkleştirme ...	Mehmed ŞEKER
İSLÂM MEDENİYETİ (Şiir)	Halil KARAKÜÇÜK
KAN	Dr. Sevim ASIMGİL
SUALLERE CEVAPLAR ...	Gazi MERT
Devletin İktisadi ve İçtimâî Vazifeleri	Ali Rıza TEMEL
Türk Yazı San'atları Müzesi KARATAY MEDRESESİ ...	İ. Haklı KONYALI
Uydurukça Dil İle Millî Tiyat- ro Olmaz	M. Necati SEPETÇİOĞLU
Türkçe Konuşan ve Oynayan Her Tiyatro Millidir	Vasfi Rıza ZOBU
Komünizm Reddiye	Semahaddin CEM
Hıristiyanlıktaki Hurâfeler ...	Ziya KAZICI
HİKMETLİ SÖZLER	İmam ŞAFİİ
HABERLER	İslâm MEDENİYETİ
II. CİLDİN FİHRİSTİ	İslâm MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 8/6
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K. : 1315

SİRKECİ

TEMSİLCİLERİMİZ

ANKARA : A. Gürbüz AKYÜZ, Gazi M. Kemal Bulvarı
Uz Apartmanı, 7/5-6 - Kızılay / Ankara
İZMİR : T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : İhsan EMCİ
KAYSERİ : T.İ.E.T.F. Mah. İcra K. Bşk. İ. Ethem ELİBOL
KONYA : T.İ.E.T.F. Mah. İcra Kom. Bşk. Hasan TAŞ

TEKNİK KADRO

Umumi Neşriyat Müdürü:
Murat ARSLAN

Ressam :
Gürbüz AZAK

Dizgi ve Baskı : F A T İ H M A T B A A S I — İSTANBUL
Yıl: 2 — Sayı 24
Basıldığı tarih: 10/11/1969

ABONE

İLAN TARİFESİ

Yıllık : 12 sayı, 25 TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 12,5 TL.
Öğrencilere: Yıllık 20 TL.
» 6 aylık 10 TL.
Yabancı memleketlere posta
ücreti ilâve edilir.

Bir sayısı: 250 Kuruş.

Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.
Tek renk: 2.000 TL.
İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.
Tek renk: 1.000 TL.
Renkli ilân sahifesi :
Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

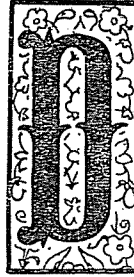
Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınamaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

Tarih

TÜRKLER ve İSLÂM*

Filipeli
Ahmed HİLMİ

Hazırlayan:
Zehrá ŞİMŞEK

ilâverân-ı İslâmın tarihte emsâli az görülen secâat ve faziletlerini inkâra hiç kimse tasaddî etmemiştir. Târih-i İslâm kadar fedâkâra, suc'âne, faziletmendâne mâlik olan târih yoktur. Mamafih ilk devr-i istilâda İslâmın hücum ettiği iki büyük millet, rumlarla acemler, onun küfvü addedilecek düşman değil idi.

Roma İmparatorluğunda, Acem Şehinsahlığında, ahlâk son derece bozulmuş idi. Bu iki imparatorluğun metin bir imân, rasin bir itminan ile sell-i seyf eden hidayet ordusuna karşı çıkardığı adeden mehib orduların hiç bir kıymet-i hakikiyesi yoktur.

Haccâc'ın Irak imâreti zamanında ordu-yu İslâm, Soğdiane havâlisine kadar ilerlemiş ve Türk evtânına yaklaşmış idi. Soğd, (Soğdiane'nin Araplarca mazbut ismi) hükümdarı, payitahtını muhasara eden müslüman ordusuna karşı, mütecâvir Türklerden istimdat etmiş idi. Bu davete Türkler icâbet etti.

Müslüman ordusu, Türkler tarafından sarıldı, bir hâldeki muhasır iken şehirle Türkler arasında mahsur kaldı. Bu vaziyet ordu-yu İslâm için son derece mühlük idi. Bu güne kadar hedef ettiği sineleri delen Arap mızrakları, Türklerin kısa kılıçları tarafından doğranıyordu. Ordu-yu İslâma imdad yetiştirmek imkânında yok idi.

Bütün âlem-i İslâmda, ordu-yu müslüminin içinde bulunduğu hatâr-ı âzimden istihlâsı için dualar ediyordu. Nihayêt ordu emirinin bir siyâseti müslümanları kurtardı, emir, Türk hânına inândırdı ki Acem şâhi kendilerine ihânet ediyor.

Türkler, bu ihânet-i muhayyeleden tehevüre gelerek Soğdiane hittasını çigneyip memleketlerine çekildiler, müslümanlarda kal'ayı feth etti.

Bu def'a Arapların karşısına, kendilerine küfvü olacak bir unsur-u şeci' çıkmış idi. Bu unsur, İslâmın düşmanı olursa, artık şark cihetlerinde intişarına imkân kalmayacak ve belki İran'da istikrârı mümkün olmayacaktı.

Bilâkis bu unsur-u cedid i-cengâver, İslâma girerse müslümanlık tükenmez efrâddan müteşekkil yeni bir orduya mâlik olacaktı.

(*) Bu yazı serisi, müellifin Târih-i İslâm adlı eserinden Zehrá ŞİMŞEK hanım tarafından alınarak notlarla beraber neşre hazırlanmıştır.

Türkler, Çin'in garbi ve garb şimali serhadlerinde topluca ve bütün Asya-yı şimali ve vustada müteferrik surette sâkindiler. Din-i millileri esâsen «Tanrı» nâmını verdikleri semâya ibâdetden ibâret idi. Sonra ona ervah-ı ecdada fart-ı hubb ve hürmet, cin ve ervâhdan istimdâd ve hâdisat-ı tabiiyeyi te'lîh gibi şeylerde ilâve edilmişti. Türkler, daimi seferberlik halinde bir kavim-i asker ve cengâver idi, maişetleri sâde ve ahlâkları medeniyetin verdiği rusûbât-ı mülevveseden âzâde idi.

Mütecâvir milletlerle Türkler, mütemâdiyen muharebe ediyordu. Lâkin o vakte kadar bu muharebelerden doğrudan doğruya maksadları feth-i bilâd-ı meftûhada hükümet tesisi değildi. Türklerin evtân-ı asliyesi her türlü feyz ve bereketten âri çorak sahralar, buzlu yaylalar, senenin kısm-ı a'zamında karla mefruş ovalardan ibâretti. Binâberin yaşamak için mümbit ve zengin memleketlere akın ederlerdi. İhtiyaçlarına kâfi levâzımı elde ettikten sonra yine vatanlarına çekilirlerdi.

Çin, İran gibi zengin ve medeni memleketler arasında irtibat ve münâsebâtın te'sisine Türkler vesatet ediyordular. Çin'in ipek kumaşı getiren kârbânlarını muhafaza ile İran ve Rusya hududlarına götüren, İran kârbânlarını Çin'e isâl eden Türkler idi.

Türkler, vatanını çok severdi, mütecâvir memleketleri takdirle berâber vatanlarını terke râzi olmuyorlardı. Türkler diğer bir suretlede tengi-i maişetlerine câresâz olurlardı. Sıdk ve ihlâsta, kadîrşinâşlıkta meşhur olan Türklerden, mütecâvir ümerâ, asker ve muhafız tedârik ederdi.

İşte Türkler âlem-i İslâmla en ciddi münasebetleri bu son şekilde başlamıştır. Mebhas-ı mahsusunda aziz ve amik bildirdiğimiz üzere, Abbasiler, İranilere istinâden Arapları, Araplara istinâden İranileri tenkil ettikten sonra her iki milletin hedef-i hücum ve taarruzu olmuştur.

Onları, bu hücumlara karşı muhafaza edecek asker lâzımdı, bir asker ki memleketi galeyandar ve ihtilâller içinde tutan ihtirâsât hâricinde yiğit ve mutî olsun. Bu şerâiti tamamiyle Türkler cem'ediyordu.

En garibi şurasıki Türkler, köle ve memluk nâmını bile ahyordu. Bu, emsâli görülmeyen bir keyfiyet idi.

Hulefa-i Abbâsiyenin hıdmetini kabul eden Türkler, müslüman olmak mecburiyetinde değil idiler, Lâkin Hakkı tefrik ve kabulde sâfiyâne bir istidada mâlik olan Türkler, Din-i İslâmı tav'an ve derhal kabul ediyordular.

Türklerin Din-i İslâma ne derecelerde âzim hıdmetler ettiğini târih inkâr etmiyor, hattâ müverrihler âlem-i İslâmın ehl-i salib pây-i istilâsı altına düşmemesi, sırf Türklerin kabûl-i Din ile İslâmı müdâfaa etmelerinden ileri geldiğini yazmakta mütefiktirler.

Dozy, Türklerinin bu hıdemât-ı celilesini inkâr etmiyor. Lâkin burada dahi gazezkârlığını meydana koyarak, Türklerin İslâma suret-i duhullerini kendi fikrine göre tevîl ediyor ve diyor: «En evvel garblı Türkler. Bunlara İslâmiyeti kabul ettirmek güç olmadı, çünkü âteşin «prozelitizm»i ve âhîrinde vadettiği

huzûzât-ı gehvâniye ile, İslâmiyet bu ihtirâşlı kavme, istigrâki bir din olan «Budda» dininden çok ziyade muvâfık geliyordu. Esmâr-ı futuhâtından mütena'im olmak üzere tevakkut etmiş olan Arapların eser-i metrukânelerini ihtidâ eder etmez «Türk» lerdir ki tekrar ele aldılar ve belki Muhammed (S.A.) eshâbını hayât-dâr şevk-i heyecândan daha ziyâde âteşin bir şevk ve heyecân ile işe giriştiler, dinin hemde hiç söz götürmez bir ehl-i sünnetlik ile, bahâdır ve nakâbil-i mukavemet kahramânları oldular.

A sya'da pek müteaddid Türk hükümetleri teşekkül etti, fakat her hâlde, futuhât ile değil, garb Türklerinde, temellükü kendilerini tahris eden zengin hıttaları istilâ etmek âdeti yoktur, maksatlarına vasıl olmak için başka bir vasıta istimal ederlerdi, içeri sokulurlardı, çete yahut kabile reisi olarak kendi adamlarıyla berâber müslüman hükümdarların hıdmetine girerlerdi. İlk halifler, aylıkla, Türkleri yanlarına almışlardır, her kıyâm teşebbüsünü bâstırmak ve istibdâdı muhkem surette te'sis etmek için bunları istihdâm ederlerdi. Lâkin bu aylıklı askerler, hükümdâr-ı mutlakın, nakab-i istighnâ mu'nleri olduklarının farkına pek erkenden vardılar, onlarsız hilâfetin yığılacağını anladılar, hüdâvendlerine emirler vermeye, arzularını icra etmedikleri vakit vücudlarını kaldırdırmaya, daha kullanışlı diğer birini tahta çıkarmaya, fırsat müsait olunca yeni hükümetler tesis etmeye dahi koyuldular. Ezcümle reisi bilâhare (Hind)i feth edecek olan (Gazne) hükümet-i Türkiyesi bu suretle itilâ-numud oldu. Bu hükümetin müessesisi (Alp Tekin) oldu. (Horasan) ve (Transonxaiâna) nın hükümdarları (Sâmâni) lerin bu memluk-i kadimi, ehliyet ve hüneri sayesinde, efendisinin hüsn-ü teveccühünü o derece iyi kazanabildi, ki nihayetül-emr (Horasan) valisi tayin edildi. Biraz sonra, 961 tarihine doğru, vilâyeti kaybetti.

Bir ceys-i güzide ile Hindükûh dağına geçti ve (Gazne) şehrini kabza-i tasarrufuna geçirdi. Yeni hükümet, aradan çok geçmeksizin, evvelâ o dahi memluk olmuş olan (Sebuktekin) sayesinde ve müteakıben oğlu Mahmud'un (Mahmud Gaznevî'nin) himmetiyle tevessü etti. Sebuktekin brehmenilere ve buddailere serbestinâme-i âyin bırakmıştı, fakat (Mahmud) umur-u mezhebiyede az hürriyetperver göründü ve hasımları kaldırmak için daima cehidde bulundu. Ezcümle, 1025 de Hindular üzerine son seferi malumdur. Bu sevk-i askeri (Güçerat) sahiline (Sumenât) üzerine icrâ edilmişti, «Sivâ» sanem-i kebiri burada bulunuyordu. Bu sanem-i mahrût bir taş idiki kısm-ı ulvîsi altınla ve ahcâr-ı kıymetdar ile müzeyyen idi. Yerliler buna işfâ etmek iktidarı atf ve isnad ve her gün «Ganj» nehri suyu ve «Keşmir» vâdîsi çiçekleri takdim ederlerdi. Tecâvüz ve küfr-engizi men' ve perestideleri olan sahte hüdâyı himaye etmek için lâyuad bir cemmi gafir koşmuştu. Fakat, Muhammed (A.S.) in akidesi için bir gayret-i âteşinin hayat var ettiği ve bundan başka bir ganimet-i vâfiye ümidiyle müteharrik olan Türklerin dilirri-dehşetlerine bu cemaât-i âhâd mukavemet edemedi. Türkler, kadavra yığınları arasında kendilerine bir yol açtılar ve şehri kazba-i hâkimiyetlerine aldılar.

(Mahmud), «Sivâ» taşının iki parçaya kırılmasını emretti ve bunları (Gazne) payitahtına naklettirdi, bunlardan biri (Mahmud'un) evvelce (Tâkese) de almış olduğu (Vişnû) heykelinin yanına koyuldu, diğer parçasından câmi-i kebire eşik yapıldı.

O zamandan itibaren (Hind) için İslâmiyet saray ve hükümet dini olarak kaldı. Hind ulûmunun başlıca merkezi ve brahmanlığın hakiki (Mekke) si olan (Banaras) şehrini on ikinci asırda (Muhammed Gori) zaptetti. O dâhi orada sanemleri keser etti. Maahâzâ alekser serbesti-i âyini erzân olunuyordu; sanemler tekrar ihyâ olundu, (Hindu) ların oraya icrâ-yı hac etmelerine müsaade edildi, hatta şehrin idaresi münhasıran yerilere tefviz olundu ve bundan başka, kibr ve azameti, şevket ve kudreti, gayret-i diniyesi ne derecede olursa olsun, memurlarına şehrin içine girmeye müsaade etmeyi hiç bir müslüman fâtihi hatırına getirmedi. Ahâli, Hind, İslâmiyeti kabule icbâr edilmeyecek bir derecede kesirün nüfûs ve dinlerine mütemessik idiler. Hind müslümanlarının ekseriyet-i azimesi dahi yerli değildi, muhtelif devirlerde (Hind)'in hazâininden hissement intifa' olmak vatanlarını terk etmiş olan o milyonlarca Türklerden, Araplardan, İranilerden müteşekkil idi.»

Türkler âlem-i İslâmın tehlikeye ma'ruz olabileceği serhadleri hep tutmuş idiler. Selçukiler, Anadolu'da şark ve İslâmın bekçisi idi. Hind şimâli Türklerin elinde olup o cihette her tecâvüzden muhafaza ediyorlardı. Çin hududu muhafızıda onlar olduğu gibi bir aralık Mısır'da ele geçirmişlerdi.

Bütün Türklerin İslâm için en müfidi ve akvâm-ı meşhûre-i fâtihanın en mühimlerinden biri olan Osmanlı Türkleri için ayrı bir mebhas açacağımızdan burada onlardan mufassalen bahsetmeyeceğiz. Yalnız onlar sayesinde İslâmın yeni bir şevket ve şa'şaa kazandığını, onların yeni yeni nice bilâd-i câmia-i İslâma idhâl ettiklerini söyleriz.

Hulefâ-i Abbasiyenin vakitlerini zevk ve sefahatle geçirdiği sıralarda milyona karib ordu ile seylâbe-i belâ gibi şarka akan mutaassıb sürüsünü Türklerin kılıcı, Kılıç Arslan durdurdu.

Lâkin Türklerin İslâma yalnız kollarıyla hizmet ettiğini zan etmek büyük bir hatadır.

Türkler, Araplarla Acemlerin yalnız kudret-i siyasiyesine değil, mezeyât-ı ilmiyesine dahi parlak bir suretle tevâris etti. İbn Sinâ, Fârâbi gibi Türkler fuzelâ-yı İslâmın âbrû-yı iftihârı idi.

Kaldığı sırf din nokta-i nazarından Türklerin en büyük meziyeti, ne yâbis ve sûret-perestlikten ibâret sünnilikte kalmamak ve ne de İslâmiyetden mübâit mezâhibe sâlik olmamaktadır.

E mevi sünniligi kuru bir sözden, Abbasi sünniligi çok kere siyasi bir aletten ibâret idi. Bu sebebe mebnidirki edvar-ı ahire-i Abbasiye, sünniligin galebe-i kâmile devresi olmakla beraber aynı zamanda ulum ve fûnunda inhitat devresi idi.

Osmanlı Türklerinin olsun, Timurlenk Türklerinin olsun sünniligi ise asıl ulemâ-yı ehl-i sünnetin mesleği idi. Vâkıa ahiren Osmanlılarda bazı ifrâtlar görülmüş ise de bu kabahat Türklerin olmayıp

GÖZ ve GÖRMEK

●Hâdiye KARAKÜÇÜK

Göz dünyaya açılan iki pencere. Her şeyi görür. Nisbet değişirse bazan gördüğü göremediği olur. Her görülen, görülen değildir. Görenin görüş nisbetine göre görülen, görülen olur.

Görmek mutlaka selâmeti âzâ ile değildir. Öyle olsaydı her gören, gördüğünü görmüş olurdu. Nerede?.. Nisbet idrâkin ve nisbet göz-lüğün var mı, ondan haber ver sen...

Herşey görür. Taş, toprak, su, ağaç... Yeterki nisbet ve kıstas esas olsun. Göklerden yerlere, yerlerden göklere gözler; gözlerden gözlere başka gözler. Âlemler sadece gözdür. Fakat nisbetsiz göz, görür mü?

Gözler yalnızca görür mü? Konuşur da. Konuşmayan göz göz müdür ki, ona kim göz der? Hem göklerden yerlere, yerlerden göklere diller; Dillerden dillere başka diller. Âlemler yalnızca dildir âdetâ... Dile dil dedirten nisbet olmazsa dilde, dil'mi der insan ona? Dil'de görür, diller de. Görmeyen dil gerçekleri nasıl konuşur?

Ay için milyarlar veren Amerikalı, insan yapabilmek için nelerini vermezdi? Kemmiyetlerin kıymet takdirinde iflas ettiği, bu değerdeki insan, sadece 50-60 sene için mi, varlık âleminde boy gösterdi? Geliş ve gidiş... Ey! buradaki esrar perdesini yırtacak göz neredesin?

Var'ın adı şey olduğuna, nisbetsiz şey de düşünülemediğine göre, şey ve şeyleri nisbetten ayırmaya çalışmak, eşyayı idrâk edememek değil midir? Halbuki, idrak güzel şey. Maddî - manevî boyutlarıyla kavramak, küh'e-esasa ermek...

İşte şeyleri göz kavramında eritmek, idrak'e olan iştiyakın birinci yudumudur. Çünkü idrak varıştır, kanıştır. Onu idrak, onu idraktaki acziyeti idraktir. Nisbetleri idrak, onu idrak acziyyetinin idrakine mukaddimedir. Onun içindir ki, «Bize gören, derkeden göz ver» diye dâa ederiz Mevlâmıza.

YARAB! Nisbeti, nisbetleri gören, nisbetlerden HAK'ka ulaştıran gözler, gözlerden gönüllere, gönüllerden gözlere, gözler ver bize...

Türkler arasına karışan diğer akvâma mensup ulemanınır.

Türkler emânât-ı mukaddeseyi son halife-i Abbasiyeden ahz ve kabul etmek suretiyle asırlarca âlem-i İslâmı hercümerc eden hilâfet davâlarına netice verdiler.

Eğer onların bâzu-yi himmet ve satveti yetişmemiş olsaydı, daha çok evvel Fâs, Cezâyir, Tunus ve Mısır, yed-i İslâmdan çıkardı. Vakıa bu gün Fâs'dan ma'adası ecânibin taht-ı iggâlinde isede oralarda Din-i İslâmın bekâsı taht-ı temine alınmıştır ki buda Türklerin sahne-i İslâmdaki muvaffakiyetleri eseridir.

Eğer İspanyollar, Türklerin müdafaası olmasaydı, oraları alırlardı. Ve hiç şüphe edilemezki Endülüs'te olduğu gibi oralarda dahi yarım asır zarfında İslâmiyet ya mahvedilir veyahutda mahv derecesinde izmihlâle uğradılırdı.

Bugün ise İslâmın en metin bir suretle teessüs ettiği yerlerden biride Afrikâ-yı şimalidir.

Türk âile'i cesimesine mensup olan Moğolların ise âlem-i İslâma tesiri iki türlü olmuştur.

Bu iki tesiride ayrı bir mebhasta muhakeme edeceğiz, mamafih şimdiden diyelim ki birinci te'sir pek acı olmakla beraber ikincisi, yine bâlâdaki muhakemelerimizi haklı çıkaracak kadar semere dar ve müfid olmuştur. Dünyanın mühim bir kısmını istilâ eden, âlem-i İslâmın en mühim parçalarını ele geçiren Moğollar, İslâmiyet yerine nasrâniyeti kabul etmiş olsa idiler, şüphe edilemezki bugün âlem-i İslâm, Ceziret ül-Arap'tan ibaret kalırdı.

Mamafih Moğolların din-i İslâmı kabullerinde dahi Türklerin medhali büyüktür, Moğol tarihini güzelce mütalâa edenlere hafi olmadığı üzere bu cengâver ve çetin milletin hüdumât-ı fikriyesinde Çinlilerle Türkler bulunuyordu.

Cengiz Hanın bile kâtiplerinin, muhâsiplerinin bir kısmı Türk idi. Moğolları temdin ve diyânete idhâlde Türklerin hüdmeti gayr-ı kabil-i inkardır.

KELİMELEK

âbrû: yüz suyu, yüz aklı, ırz, namus
ahcâr: taşlar
amîk: derin
âri: çıplak
arîz: enli, geniş
bâzu: güç, kuvvet ve istidat
bilâd-ı câmia-i İslâm: bütün İslâm ülkeleri
cemm: büyük sayı, çokluk, kalabalık
ceys-i güzide: seçkin ordu
dilâverân: yiğitler
dilîri: yiğitlik, mertlik
ervâh: ruhlar
erzân olunmak: cömertce verilmek
esmâr: meyvalar
evfân: vatanlar
fart-i hubb: aşırı sevgi
hatar: tehlike

hatar-ı âzim: büyük tehlike
hâzâin: hazineler
hercümerc: altüst, karmakarışık, darmadağınık
hatta: memleket, ülke, diyar
huzûrât-ı şehvâniye: şehvi hisler
ihtidâ: doğru yola gelme, İslâm dinini kabul etme
istihlâs: kurtarma, kurtarılma
itilâ-numûd: yükseliş kaydeden
itminan: emin olma, birine inanma, güvenme
kârbân: kervan
küfr-engizi: küfür saçan
küfiv: eş, benzer, denk
lâyûad: sayılmaz, sayılamaz, pek çok
mahrût: koni
mebhas: bahis
mefruş: döşenmiş
mehib: heybetli, azametli, korkunç
muin: yardımcı
muti: itaat eden, boyun eğen
mühlik: helâk eden, öldüren, öldürücü
mütecavir: bir civarda olan, komşu
nâkâbil-i istiğnâ: istiğna gösterilmeyecek
nihâyetül-amr: netice, işin sonunda
serbesti-i nâme-i ayin: ayin yapma hürriyeti
rusûbât: tortular
rusûbât-ı mülevvese: pis tortular
sell-i seyf: kılıç çekme
serbesti-i name-i ayin: ayin yapma hürriyeti
seylâbe-i belâ: belâ seli
şuc'âne: cesâretlice
tahrîs: hırslandırma, teşvik etme
tasâddi: teşebbüs, cür'et
tehevür: öfkelenme, köpürme
tenkil: uzaklaştırma
te'lih: ilâhlaştırma
temdin: medenileştirme
vesâtet: araya girme, vasita olma, aracılık etme

T E B R İ K

Muhterem okuyucularımızın ve bütün ümmet-i muhammed'in Ramazan-ı Şerif ve Bayramlarını tebrik eder, bu mübarek ayın İslâm âlemi için mağfiret ve intibah vesilesi olmasını dileriz.

● İslâm MEDENİYETİ